

ЗАКОН О ГАСУ

I – ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(1) Овим законом уређује се начин организовања, регулација и функционисање сектора природног гаса, услови за уредно, квалитетно и сигурно снабдијевање купаца природног гаса, начин обављања дјелатности производње, транспорта, дистрибуције, снабдијевања и складиштења природног гаса на територији Републике Српске.

(2) Циљ овог закона јесте утврђивање критеријума и процедура које се примјењују за давање овлаштења за обављање дјелатности из сектора природног гаса, обезбјеђење законског оквира предузећима за пружање јавних услуга за несметано снабдијевање потрошача природним гасом и надзор над обављањем ових дјелатности.

(3) Одредбе овог закона примјењиваће се на течни нафтни гас (ТНГ), на биогаз и гас из биомасе или друге врсте гасова уколико се ти гасови могу технички и сигурно транспортовати кроз мрежу природног гаса.

Члан 2.

(1) У сектору природног гаса обављају се сљедеће дјелатности: производња, транспорт, дистрибуција, складиштење, снабдијевање и трговина природним гасом.

(2) Дјелатности из става 1. овог члана обављају се тако да се обезбиједи сигурно снабдијевање купаца, безбједно функционисање система, планирани развој система, на начин и у складу са одредбама овог закона.

(3) Дјелатности из става 1. овог члана обављају се на начелима: конкуренције, недискриминације, енергетске ефикасности, заштите животне средине, транспарентности и чувања пословне тајне учесника на тржишту природног гаса.

Члан 3.

Појмови који се користе у овом закону имају сљедеће значење:

„енергетски субјект“ – предузеће које обавља дјелатности из области природног гаса је правно лице које је уписано у регистар за обављање и које обавља најмање једну од дјелатности: производње, транспорта, дистрибуције, складиштења, снабдијевања и трговине природним гасом и које је одговорно за комерцијално и техничко обављање ових дјелатности, у складу са овим законом,

„транспорт гаса“ – транспорт природног гаса кроз цјевоводну мрежу под високим притиском, да би се испоручио купцима природног гаса,

„оператер транспортног система“ – правно лице које обавља функцију управљања транспортном мрежом, које је одговорно за рад, одржавање и развој транспортне мреже и евентуалних њених интерконекција са другим мрежама, и за осигурање дугорочне способности мреже да одговори потребама за транспортом гаса,

„дистрибуција гаса“ – транспорт природног гаса кроз локалне или регионалне цјевоводне мреже ради испоруке купцима, али не укључује снабдијевање,

„оператер дистрибутивног система“ – правно лице које обавља функцију управљања

дистрибутивном мрежом, које је одговорно за рад, одржавање и развој транспортне мреже и евентуалних њених интерконекија са другим мрежама, и за осигурање дугорочне способности мреже да одговори потребама за дистрибуцијом гаса,

„снабдијевање“ – продаја и куповина ради даље продаје природног гаса тарифним купцима по регулисаним условима, укључујући и продају и куповину ради даље продаје природног гаса квалификованим купцима,

„снабдјевач“ – енергетски субјект који обавља дјелатност снабдијевања,

„трговина“ – куповина ради даље продаје и продаја природног гаса на слободном тржишту енергетским субјектима и квалификованим купцима,

„трговац“ – правно лице које обавља дјелатност трговине,

„складиштење природног гаса“ – чување природног гаса у складишту за природни гас и по налогу енергетског субјекта или квалификованог купца природног гаса,

„складиште“ – постројење које се користи за складиштење природног гаса, искључујући дио који се користи искључиво за оператере транспортних или дистрибутивних мрежа за извршавање њихове функције,

„оператер складишта“ – правно лице које обавља функцију управљања и које је одговорно за рад складишта,

„мрежа“ – било који транспортни или дистрибутивни систем гасовода, пратећих објеката, телекомуникациони и информациони систем и друга инфраструктура неопходна за обављање дјелатности транспорта или дистрибуције природног гаса,

„систем“ – било која транспортна или дистрибутивна мрежа, или складиште, чији је власник и/или којим управља енергетски субјект у складу са овим законом, укључујући постројења за снабдијевање помоћним услугама,

„помоћне услуге“ – све услуге које су неопходне за приступ мрежи и складишту и услуге неопходне за рад система, укључујући постројења за балансирање, оптерећење и мијешање, али искључујући постројења која су резервисана искључиво за оператере транспортних мрежа који обављају своје функције,

„интерконекитор“ – транспортни гасовод који се укршта или прелази преко границе између држава са искључивом намјеном да повеже националне транспортне мреже ових држава,

„директни гасовод“ – гасовод квалификованог купца природног гаса, који је прикључен на мрежу, нема улогу мреже коју користе трећа лица и сходно својој природи није предмет надлежности Регулаторне комисије, али у случају прикључења трећег лица мијења своју правну природу и постаје мрежа;

„интегрисани енергетски субјект“ – вертикално или хоризонтално интегрисан енергетски субјект,

„вертикално интегрисан енергетски субјект“ – енергетски субјект који се бави природним гасом или повезана предузећа (група) која обављају најмање једну од дјелатности транспорта, дистрибуције, складиштења и дјелатност снабдијевања и/или трговине,

„хоризонтално интегрисан енергетски субјект“ – енергетски субјект који обавља најмање једну дјелатност производње, транспорта, дистрибуције, складиштења, снабдијевања и трговине природним гасом и неку активност која није у вези са сектором гаса,

„купац“ – правно или физичко лице које купује природни гас за своје потребе,

„квалификовани купац“ – купац природног гаса, који има право да бира од кога ће купити природни гас,

„тарифни купац“ – купац природног гаса који купује природни гас од снабдјевача под регулисаним условима,

„сигурно снабдијевање“ – снабдијевање природним гасом тако да се обезбиједи неопходне количине природног гаса и технички услови функционисања система,

„нова инфраструктура“ – значи систем који није завршен до ступања на снагу овог закона,

„вози или плати“ уговори – уговорна клаузула којом купац прихвата да ће закупљени транспорт или транзитни капацитет плаћати без обзира на транспортоване количине гаса.

II – РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 4.

(1) Регулацију дјелатности у сектору природног гаса на територији Републике Српске врши Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија).

(2) Регулаторна комисија из става 1. овог члана има сљедеће надлежности:

- а) утврђује методологије за обрачун трошкова производње, транспорта, дистрибуције, складиштења и снабдијевања природним гасом,
- б) утврђује методологију за обрачун трошкова прикључења на мрежу,
- в) доноси тарифни систем за обрачун цијене за приступ и кориштење система за производњу, транспорт, дистрибуцију и складиштење природног гаса и тарифни систем за обрачун цијене природног гаса за снабдијевање тарифних купаца,
- г) утврђује критеријуме и прописује услове за добијање, измјену и одузимање дозволе за обављање дјелатности, рјешава у поступку за добијање, добијање, измјену и одузимање дозволе за обављање енергетских дјелатности и води регистар издатих и привремено или трајно одузетих дозвола за обављање дјелатности у сектору природног гаса,
- д) рјешава у другом степену по жалби на рјешење оператера транспортног или дистрибутивног система у поступку давања одобрења за приступ и коришћења транспортне или дистрибутивне мреже или складишта, као и у поступку давања одобрења за прикључење на транспортну или дистрибутивну мрежу,
- ђ) утврђује минималну годишњу потрошњу природног гаса којом се стиче статус квалификованог купца, утврђује статус квалификованог купца природног гаса и води регистар квалификованих купаца природног гаса,
- е) даје сагласност на правила рада оператера система и на опште услове снабдијевања природним гасом,
- ж) даје сагласност енергетским субјектима на цијене услуга и цијене снабдијевања природним гасом у складу са овим законом,
- з) обавља и друге послове у складу са овим законом.

Члан 5.

Поред послова из члана 4. овог закона, Регулаторна комисија надлежна је и за:

- а) усмјеравање развоја тржишта природног гаса, на принципу недискриминације, конкуренције, јавности и чувања пословне тајне учесника на тржишту природног гаса,
- б) регулацију дјелатности у сектору природног гаса, за заштиту купаца природног гаса,
- в) праћење обављања дјелатности и међусобног раздвајања дјелатности у сектору природног гаса,
- г) праћење примјене тарифних система и методологија за приступ и коришћење мрежа у сектору природног гаса,
- д) надзор над примјеном правила рада оператера система посебно у погледу приступа и коришћења система и рјешавања питања загушења система,
- ђ) надзор над обављањем дјелатности у сектору природног гаса у складу са овим законом и начелима утврђеним у овом закону; давање сагласности на акта којима се у оквиру интегрисаног субјекта уређују: правила о одвојеном вођењу рачуноводства између дјелатности унутар интегрисаног енергетског субјекта у сектору природног гаса и правила на

основу којих се остварује функционална независност оператора транспортног, односно дистрибутивног субјекта у погледу управљања транспортном, односно дистрибутивном мрежом,

е) прикупљање и обраду података о енергетским субјектима у вези са обављањем дјелатности у сектору природног гаса и објављивање релевантних података о тржишту природног гаса.

Члан 6.

(1) Регулаторна комисија овлашћена је да од енергетских субјеката тражи податке, извјештаје и друге документе који су неопходни за обављање послова Регулаторне комисије.

(2) Енергетски субјекти обавезни су да на захтјев Регулаторне комисије доставе податке, извјештаје и остале документе потребне за обављање послова из њене надлежности.

(3) Регулаторна комисија дужна је да у складу са законом и другим прописима чува тајност комерцијалних и других повјерљивих пословних података који су јој достављени.

Члан 7.

(1) Регулаторна комисија приликом доношења одлука на захтјев енергетског субјекта или купца поступа у складу са законом којим се уређује управни поступак, уколико овим законом није нешто друго утврђено.

(2) Одлуке, сагласности и друга акта донесена на захтјев енергетског субјекта или купца, Регулаторна комисија доноси у форми рјешења.

(3) Рјешења која доноси Регулаторна комисија су коначна и против њих се може покренути управни спор.

III – ДОЗВОЛА

Члан 8.

(1) Дозвола је овлашћење за обављање дјелатности (у даљем тексту: Дозвола) у сектору природног гаса.

(2) Енергетски субјект може почети да обавља енергетске дјелатности на основу дозволе за обављање дјелатности у сектору природног гаса, коју у форми рјешења издаје Регулаторна комисија.

(3) Дозвола обавезно садржи:

а) назив енергетског субјекта,

б) дјелатност у сектору природног гаса за коју је поднио захтјев за издавање дозволе,

в) списак објеката и податке о капацитету објеката за обављање дјелатности за коју је поднио захтјев за издавање дозволе,

г) податке о подручју на коме ће се обављати дјелатност за коју је поднио захтјев за издавање дозволе,

д) период обављања дјелатности за коју је поднио захтјев за издавање дозволе.

(4) Дозвола се издаје у форми рјешења у року од 60 дана након подношења потпуног захтјева за издавање дозволе.

(5) Рјешење Регулаторне комисије из става 2. овог члана је коначно и против овог рјешења може се покренути управни спор.

Члан 9.

(1) Дозвола се издаје на захтјев енергетског субјекта за сваку дјелатност у сектору природног гаса посебно.

(2) Дозвола се издаје за период од пет година.

(3) Рок трајања дозволе може се продужити за исти период на захтјев енергетског субјекта.

(4) Захтјев за продужење дозволе подноси се Регулаторној комисији најкасније 60 дана прије истека рока на који је дозвола издата.

(5) За издавање дозволе плаћа се годишња накнада чију висину одређује Регулаторна комисија у складу са утврђеним критеријумима и мјерилима које она доноси.

Члан 10.

(1) Дозвола се може привремено одузети ако енергетски субјект престане да испуњава један или више услова прописаних за издавање дозволе или не обавља дјелатност у складу са одредбама овог закона или других прописа.

(2) О привременом одузимању дозволе из става 1. овог члана Регулаторна комисија доноси рјешење у коме одређује рок за отклањање недостатака због којих се привремено одузима дозвола, а који не може бити дужи од 30 дана након уручења рјешења.

Члан 11.

(1) Рјешење о привременом одузимању дозволе због необављања дјелатности у складу са одредбама овог закона или других прописа, може се донијети и на приједлог надлежног инспектора.

(2) Регулаторна комисија ће енергетском субјекту трајно одузети дозволу за обављање дјелатности, ако енергетски субјект у року који је одређен рјешењем о привременом одузимању дозволе из члана 10. став 2. овог закона, не отклони недостатке због којих му је дозвола привремено одузета.

Члан 12.

Изузетно од члана 11. овог закона, а ради заштите јавног интереса, Регулаторна комисија може након прибављања мишљења министарства надлежног за област енергетике и мишљења надлежне инспекције, рјешењем одобрити енергетском субјекту да настави обављање дјелатности до обезбјеђивања услова за отклањање штетних посљедица престанка рада енергетског субјекта, али не дуже од двоструког трајања рока одређеног у члану 10. став 2. овог закона.

Члан 13.

(1) Ако би престанком обављања једне од дјелатности у сектору природног гаса енергетски субјект коме је трајно одузета дозвола могао да угрози редовно и сигурно снабдијевање природним гасом, живот и здравље људи или проузрокује тешке поремећаје у привреди, Влада Републике Српске (у даљем тексту: Влада), ради заштите јавног интереса, на приједлог министарства надлежног за област енергетике може посебном одлуком одредити да други енергетски субјект који има дозволу за обављање исте дјелатности као енергетски субјект коме је трајно одузета дозвола, обавља ту дјелатност.

(2) У случају из става 1. овог члана, актом Владе утврђују се права и обавезе енергетског субјекта који је одређен за обављање енергетске дјелатности на одређеном подручју, вријеме у којем ће обављати дјелатности, као и права власника објекта који је

служио за обављање дјелатности енергетског субјекта коме је дозвола одузета, ако постоји потреба за коришћењем истог објекта за обављање енергетске дјелатности, у складу са рјешењем Регулаторне комисије.

Члан 14.

Регулаторна комисија прописује ближе услове за издавање дозволе, поступак издавања и измјене дозволе, поступак привременог или трајног одузимања дозволе и садржај регистра о издатим и привремено или трајно одузетим дозволама.

Члан 15.

(1) Стручна оспособљеност за обављање послова на одржавању објеката за транспорт и дистрибуцију природног гаса, као и послова руковалаца у тим објектима, провјерава се полагањем стручног испита.

(2) Услове, програм и начин полагања испита из става 1. овог члана прописује министар надлежан за област енергетике.

IV – ИЗГРАДЊА НОВИХ ОБЈЕКТА

Члан 16.

Нови објекти за обављање дјелатности у сектору природног гаса граде се у складу са прописима о изградњи објеката у Републици Српској, а право на њихову изградњу стиче се у складу са Законом о концесијама Републике Српске.

Члан 17.

У случају изградње нове инфраструктуре, као што су интерконективни водови, складишта и други објекти за обављање дјелатности у сектору природног гаса или значајног повећања капацитета постојећих објеката, на захтјев инвеститора, Регулаторна комисија може овакву инфраструктуру изузети из правила о регулисаном приступу треће стране и регулисаним цијенама за приступ и коришћење ове инфраструктуре, под условима да:

а) нова инфраструктура повећава конкурентност у снабдијевању природним гасом и побољшава безбједност испорука,

б) је ниво ризика који прати инвестицију такав да неће бити инвестиције уколико изузеће није одобрено,

в) је власник инфраструктуре физичко или правно лице које није повезано, односно које је одвојено од оператера система у чијем систему ће та инфраструктура бити саграђена,

г) трошкове изградње оваквог објекта носе његови корисници,

д) изузеће нема штетан утицај на конкуренцију или ефикасно функционисање тржишта природног гаса или на ефикасно функционисање система са којим је ова инфраструктура повезана.

V – ДЈЕЛАТНОСТИ У СЕКТОРУ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 18.

(1) Дјелатности у сектору природног гаса из члана 2. став 1. овог закона сматрају се регулисаним дјелатностима и представљају дјелатности од општег интереса.

(2) Регулацију дјелатности из става 1. овог члана врши Регулаторна комисија у складу са одредбама овог закона.

(3) Оператери транспортног и дистрибутивног система и складишта дужни су да једном годишње, и то најкасније до 31. марта за претходну годину поднесу извјештај Регулаторној комисији о начину на који су обезбиједили недискриминацију корисника система којима управљају.

Члан 19.

Трговина природним гасом је дјелатност која се обавља на тржишним принципима отвореног и слободног тржишта природног гаса у Републици Српској.

VI – ТРАНСПОРТ И УПРАВЉАЊЕ ТРАНСПОРТНИМ СИСТЕМОМ

Члан 20.

(1) Транспорт природног гаса и управљање транспортним системом обавља се као дјелатност од општег интереса.

(2) Мрежа за транспорт природног гаса је мрежа гасовода радног притиска већег од 16 бара.

(3) Саставни дио транспортне мреже може бити и дио мреже у којој је радни притисак природног гаса између шест и 16 бара.

(4) У случају неспоразума у погледу да ли је мрежа радног притиска између шест и 16 бара, која припада вертикално интегрисаном енергетском субјекту, дио транспортне мреже, одлуку доноси Регулаторна комисија.

Члан 21.

(1) Транспортном мрежом за природни гас управља оператер транспортног система.

(2) Оператер транспортног система одговоран је за:

а) управљање, одржавање и развијање транспортних система на економским условима и у складу са прописима и стандардима,

б) обезбјеђивање сигурног, поузданог и ефикасног транспорта природног гаса, уз примјену принципа заштите животне средине,

в) обезбјеђивање приступа и коришћења транспортне мреже свим трећим лицима под једнаким и јавно објављеним условима, на принципу недискриминације и чувања пословне тајне корисника система,

г) обезбјеђивање доступности података транспортних система у сектору природног гаса, да би се обезбиједило ефикасно и безбједно функционисање међусобно повезаних система,

д) пружање информација које су потребне за ефикасан приступ систему, корисницима транспортног система.

Члан 22.

(1) Оператер транспортног система дужан је да уз сагласност Регулаторне комисије донесе правила рада транспортне мреже за природни гас, која садрже нарочито: правила о приступу и коришћењу транспортне мреже за природни гас; правила о прикључењу на транспортну мрежу за природни гас; начин рјешавања спорова у погледу загушења транспортних капацитета; поступци у случајевима редовног и ванредног одржавања мреже;

услове обуставе, ограничења и прекида испоруке природног гаса у случају хаварија; начин пружања помоћних услуга; неуредног извршавања или неизвршавања уговорних обавеза од купца; функционалне захтјеве и класу тачности мјерних уређаја и начин мјерења природног гаса.

(2) Правила рада транспортне мреже из става 1. овог члана примјењују се на основу јавно и унапријед објављених тарифа за приступ и коришћење транспортне мреже и на принципу недискриминације, једнаког положаја корисника транспортне мреже и чувања пословне тајне корисника транспортне мреже.

(3) Правила рада транспортне мреже из става 1. овог члана објављују се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 23.

Оператер транспортног система, уз сагласност Владе, а на приједлог министарства надлежног за област енергетике доноси план развоја за изградњу и реконструкцију транспортне мреже у складу са Стратегијом енергетског развоја Републике Српске и просторно планским документима из области уређења простора.

Члан 24.

(1) У случају када је транспорт природног гаса дјелатност интегрисаног енергетског субјекта, оператер транспортног система дужан је да рачуноводствено раздвоји дјелатности транспорта природног гаса од осталих дјелатности и не смије да остварује међусобно субвенционисање дјелатности које се обављају у оквиру оваквог енергетског субјекта.

(2) У случају из става 1. овог члана оператер транспортног система мора бити функционално независан у погледу свакодневног обављања управљања транспортним системима, од свих других дјелатности које обавља интегрисани енергетски субјект.

Члан 25.

Оператер транспортног система дужан је да природни гас који користи за извршавање својих функција купује на основу недискриминаторских и тржишних процедура.

Члан 26.

(1) Оператер транспортног система дужан је да чува тајност комерцијалних информација које представљају пословну тајну корисника транспортне мреже, а које добије или у које изврши увид приликом обављања своје дјелатности.

(2) Оператер транспортног система је дужан да спречи да информације о његовом пословању, које могу да пруже комерцијалне погодности корисницима мреже, буду саопштаване на дискриминаторски начин.

(3) Оператер транспортног система не смије да у вези са трговином или снабдијевањем природним гасом који се обављају у оквиру вертикално интегрисаног енергетског субјекта, злоупотреби комерцијалне информације добијене од трећих страна у погледу обезбјеђивања приступа и коришћења транспортне мреже.

VII – СКЛАДИШТЕЊЕ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 27.

(1) Оператер складишта природног гаса дужан је да се придржава техничких прописа и стандарда који регулишу безбједност складиштења, као и функционисање и одржавање складишта природног гаса.

(2) Оператер складишта дужан је да обезбиједи приступ складишту на принципу регулисаног приступа треће стране у складу са овим законом.

Члан 28.

(1) Оператер складишта система дужан је да уз сагласност Регулаторне комисије донесе правила рада складишта, која су у складу са чланом 27. став 1. овог закона и која садрже: техничка правила о приступу и коришћењу транспортне мреже за природни гас, начин рјешавања спорова у погледу загушења складишних капацитета, функционалне захтјеве и класу тачности мјерних уређаја и начин мјерења природног гаса.

(2) Правила рада складишта из става 1. овог члана објављују се у «Службеном гласнику Републике Српске».

VIII – ДИСТРИБУЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ ДИСТРИБУТИВНИМ СИСТЕМОМ

Члан 29.

(1) Мрежа за дистрибуцију природног гаса је мрежа гасовода, радног притиска мањег од шест бара.

(2) Саставни дио дистрибутивне мреже може бити и дио мреже у којој је радни притисак природног гаса између шест и 16 бара.

(3) У случају неспоразума у погледу да ли је мрежа радног притиска између шест и 16 бара, која припада вертикално интегрисаном енергетском субјекту, дио дистрибутивне мреже, одлуку доноси Регулаторна комисија.

Члан 30.

(1) Дистрибутивном мрежом за природни гас управља оператер дистрибутивног система на подручју на коме обавља дјелатност.

(2) Оператер дистрибутивног система одговоран је за:

а) техничко функционисање, управљање, одржавање и развијање дистрибутивне мреже на економским условима и у складу са прописима и стандардима,

б) обезбјеђење, сигурне, поуздане и ефикасне дистрибуције природног гаса, уз примјену принципа заштите животне средине,

в) обезбјеђење приступа и коришћења дистрибутивне мреже трећим лицима под једнаким и јавно објављеним условима, на принципу недискриминације и чувања пословне тајне корисника система,

г) обезбјеђење доступности података оператерима система у сектору природног гаса, да би се обезбиједило ефикасно и безбједно функционисање међусобно повезаних система,

д) пружање информација корисницима дистрибутивног система.

Члан 31.

(1) Оператер дистрибутивног система дужан је да уз сагласност Регулаторне комисије донесе правила рада дистрибутивне мреже за природни гас, која садрже нарочито: правила о приступу и коришћењу дистрибутивне мреже за природни гас; правила о прикључењу на дистрибутивну мрежу за природни гас; начин рјешавања спорова у погледу загушења дистрибутивних капацитета; начин поступања у случајевима редовног и ванредног одржавања мреже; услове обуставе, ограничења и прекида испоруке природног гаса у случају хаварија; начин пружања помоћних услуга; неуредног извршавања или неизвршавања уговорних обавеза купца; функционалне захтјеве и класу тачности мјерних уређаја и начин мјерења природног гаса.

(2) Правила рада дистрибутивне мреже из става 1. овог члана примјењују се на основу јавно и унапријед објављених тарифа за приступ и коришћење дистрибутивне мреже, на принципу недискриминације, једнаког положаја корисника дистрибутивне мреже и чувању пословне тајне корисника дистрибутивне мреже.

(3) Правила рада дистрибутивне мреже из става 1. овог члана објављују се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 32.

Оператер дистрибутивног система, уз сагласност Владе, а на приједлог министарства надлежног за област енергетике, доноси план развоја за изградњу и реконструкцију дистрибутивне мреже у складу са Стратегијом енергетског развоја Републике Српске и просторно планским документима из области уређења простора.

Члан 33.

(1) У случају када је дистрибуција природног гаса дјелатност интегрисаног енергетског субјекта, оператер дистрибутивног система дужан је да рачуноводствено раздвоји дјелатности дистрибуције природног гаса од осталих дјелатности и не смије да остварује међусобно субвенционисање дјелатности које се обављају у оквиру оваквог енергетског субјекта.

(2) У случају из става 1. овог члана оператер дистрибутивног система мора бити функционално независан у погледу свакодневног обављања управљања дистрибутивним системом, од свих других дјелатности које обавља вертикално интегрисани енергетски субјект.

Члан 34.

Оператер дистрибутивног система дужан је да природни гас, који користи за извршавање својих функција купује у складу са транспарентним, недискриминаторским и тржишним процедурама.

Члан 35.

(1) Оператер дистрибутивног система дужан је да чува тајност комерцијалних информација које представљају пословну тајну корисника дистрибутивне мреже, а које добије или у које изврши увид приликом обављања своје дјелатности.

(2) Оператер дистрибутивног система је дужан да спријечи да информације о његовом пословању, које могу да пруже комерцијалне погодности корисницима мреже, буду саопштаване на дискриминаторски начин.

(3) Оператер дистрибутивног система не смије у вези са трговином или

снабдијевањем природним гасом које се обављају у оквиру вертикално интегрисаног енергетског субјекта да злоупотреби комерцијалне информације добијене од трећих страна у погледу обезбјеђивања приступа и коришћења дистрибутивне мреже.

IX – КОМБИНОВАНИ ОПЕРАТЕР

Члан 36.

(1) Управљање транспортним, дистрибутивним и складишним системом за природни гас може обављати један оператер, као комбиновани оператер система.

(2) У случају из става 1. овог члана енергетски субјект дужан је да се приликом обављања дјелатности управљања транспортним, дистрибутивним и складишним системом понаша у складу са одредбама овог закона које се односе на оператера транспортног и дистрибутивног система.

X – СНАБДИЈЕВАЊЕ ПРИРОДНИМ ГАСОМ

Члан 37.

(1) Снабдјевач је дужан да набави потребне количине природног гаса за снабдијевање тарифних купаца на подручју које снабдијева природним гасом, односно других лица која су прихватила регулисане услове снабдијевања природним гасом.

(2) Снабдјевач је дужан да гарантује сигурност испоруке уговорених количина природног гаса, закуп транспортних и дистрибутивних капацитета и приступ и коришћење мрежа природног гаса другом снабдјевачу и тарифном купцу природног гаса, односно другом лицу које је прихватило регулисане услове снабдијевања природним гасом.

Члан 38.

У случају када је снабдијевање природним гасом дјелатност интегрисаног енергетског субјекта, снабдјевач је дужан да рачуноводствено раздвоји дјелатности снабдијевања природним гасом и не смије да остварује међусобно субвенционисање дјелатности које се обављају у оквиру оваквог енергетског субјекта.

Члан 39.

(1) Снабдјевач је дужан да чува тајност комерцијалних информација које представљају пословну тајну купаца, а које добије или у које изврши увид, приликом обављања своје дјелатности.

(2) Снабдјевач је дужан да спријечи да информације о његовом пословању које могу да пруже комерцијалне погодности корисницима мреже буду саопштаване на дискриминаторски начин.

(3) Снабдјевач не смије да у вези са транспортом или дистрибуцијом природног гаса који се обављају у оквиру вертикално интегрисаног енергетског субјекта, злоупотреби комерцијалне информације добијене од трећих страна у погледу обезбјеђивања обављања дјелатности коју обавља.

Члан 40.

(1) Цијене природног гаса за снабдијевање купаца природним гасом су регулисане и јавне.

(2) Цијене природног гаса из става 1. овог члана утврђује снабдјевач на основу методологије и тарифног система Регулаторне комисије.

(3) Након прибављене сагласности Регулаторне комисије, акт о утврђивању цијена из става 1. овог члана објављује се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 41.

(1) Снабдјевач, уз прибављену сагласност Регулаторне комисије доноси акт којим утврђује опште услове снабдијевања природним гасом.

(2) Општим условима снабдијевања природним гасом из става 1. овог члана утврђују се: начин снабдијевања купаца природним гасом; права и обавезе снабдјевача и купаца природног гаса, поступци у случајевима неуредног извршавања или неизвршавања уговорних обавеза купца.

(3) Општи услови снабдијевања из става 1. овог члана објављују се у «Службеном гласнику Републике Српске».

XI – ОБЕЗБЈЕЂЕЊЕ СИГУРНОСТИ СНАБДИЈЕВАЊА И ИСПОРУКЕ

Члан 42.

(1) Влада на приједлог министарства надлежног за област енергетике посебним прописом уређује правила којима се обезбјеђује сигурност снабдијевања и испоруке природног гаса.

(2) Прописом из става 1. овог члана ближе се прописују: мјере које се предузимају у случају да је угрожена сигурност испоруке природног гаса купцима усљед поремећаја на тржишту природног гаса; обавезе снабдијевања и испоруке природног гаса посебних категорија купаца (болнице, обданишта, школе и др.); приоритете у снабдијевању и испоруци природног гаса у случају прекида или обустава у снабдијевању и испоруци природног гаса; као и начин сношења штетних посљедица проузрокованих енергетским субјектима усљед мјера које предузимају сходно овом пропису.

XII – ПРИСТУП И ПРИКЉУЧЕЊЕ НА МРЕЖУ

Члан 43.

(1) Оператер транспортног или дистрибутивног система или складишта дужан је да омогући приступ треће стране систему сваком лицу које захтијева приступ систему, на принципу јавности и недискриминације и чувања пословне тајне корисника, а складу са техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености транспортне или дистрибутивне мреже или складишта.

(2) Цијене приступа и коришћења система су регулисане и јавне.

(3) Цијене приступа и коришћења система из става 2. овог члана утврђује оператер транспортног или дистрибутивног система или складишта на основу методологије и

тарифног система Регулаторне комисије.

(4) Након прибављене сагласности Регулаторне комисије, акт о утврђивању цијене приступа и коришћења мреже из става 2. овог члана објављује се у «Службеном гласнику Републике Српске».

Члан 44.

(1) Оператер транспортног или дистрибутивног система или складишта може одбити приступ треће стране транспортној или дистрибутивној мрежи или складишту само уколико нема техничких могућности због недостајућих капацитета, због погонских сметњи или због угрожене сигурности функционисања система.

(2) Подаци о нивоу оптерећења транспортног или дистрибутивног система или попуњености капацитета складишта су јавни.

Члан 45.

(1) О одбијању приступа систему оператер система доноси рјешење најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтјева за приступ систему.

(2) Против рјешења из става 1. овог члана незадовољна страна може изјавити приговор Регулаторној комисији, у року од осам дана од дана достављања рјешења оператера система.

Члан 46.

(1) Оператер транспортног или дистрибутивног система дужан је да омогући физичко прикључење објекта сваког лица које захтијева прикључење, на принципу јавности и недискриминације и чувања пословне тајне корисника, а складу са техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености транспортне или дистрибутивне мреже.

(2) Трошкове прикључења из става 1. овог члана утврђује оператер транспортног или дистрибутивног система на основу методологије Регулаторне комисије.

Члан 47.

(1) О прикључењу на транспортну или дистрибутивну мрежу и трошковима прикључења оператер система доноси рјешење у року од 30 дана од дана подношења уредног захтјева.

(2) Против рјешења о прикључењу на транспортну или дистрибутивну мрежу, као и висини трошкова прикључења, из става 1. овог члана незадовољна страна може изјавити жалбу Регулаторној комисији у року од 15 дана од дана достављања рјешења оператера система.

ХШ – ОТВАРАЊЕ И СЛОБОДА ТРЖИШТА ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 48.

(1) Квалификовани купци купују природни гас на слободном тржишту.

(2) Статус квалификованог купца стиче сваки купац без обзира да ли је прикључен на транспортну или дистрибутивну мрежу, на основу висине годишње потрошње природног гаса коју утврди Регулаторна комисија.

(3) Сви купци природног гаса који нису домаћинства, стичу статус квалификованог купца почев од 1. јануара 2008. године.

(4) Сви купци природног гаса из категорије домаћинства стичу статус квалификованог купца почев од 01. јануара 2015. године,

(5) Регулаторна комисија утврђује висину годишње потрошње купаца из категорије домаћинства, који могу постати квалификовани купци природног гаса и прије рока из става 4. овог члана и поступак који се примјењује на утврђивање тог статуса.

XIV – ЗАШТИТА ОБЈЕКТА ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ У СЕКТОРУ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 49.

(1) Енергетски субјект који користи и одржава објекте за обављање дјелатности у сектору природног гаса има право преласка преко непокретности другог власника ради извођења радова на одржавању, контроли исправности објекта, уређења постројења или опреме и извођења других неопходних радова и употребе непокретности на којој се изводе наведени радови само док ти радови трају.

(2) Власник непокретности дужан је да омогући приступ објектима из става 1. овог члана и да трпи извршење наведених радова.

(3) Енергетски субјект из става 1. овог члана дужан је да плати надокнаду за коришћење непокретности и да надокнади штету коју нанесе власнику непокретности у току извођења радова, чија се висина утврђује споразумом.

(4) Ако власник непокретности и енергетски субјект не постигну споразум о висини надокнаде из става 3. овог члана, одлуку о томе доноси надлежни суд.

Члан 50.

(1) Министарство надлежно за област енергетике може предложити надлежном органу измјештање објекта за обављање дјелатности у сектору природног гаса, ако је то потребно ради изградње објекта саобраћајне, енергетске и комуналне инфраструктуре, водопривредних објеката и објеката за заштиту од елементарних непогода и других објеката који се у смислу Закона о експропријацији сматрају објектима од општег интереса, а који се због природних или других карактеристика не могу градити на другој локацији.

(2) У случају из става 1. овог члана трошкове измјештања и градње објекта, односно постављање наведеног објекта на другу локацију, сноси инвеститор објекта због чије се изградње измјешта објекат.

Члан 51.

(1) Забрањена је изградња објеката који нису у функцији обављања енергетских активности, као и извођење других радова испод, изнад или поред објеката за обављање дјелатности у сектору природног гаса, супротно закону, као и техничким и другим прописима.

(2) Забрањено је засађивање дрвећа и другог растиња на земљишту изнад или на непрописној удаљености од објеката из става 1. овог члана.

Члан 52.

(1) Власници и носиоци других стварних права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред објекта за обављање дјелатности у сектору природног гаса не могу предузимати радове или друге радње које могу довести до онемогућавања или угрожавања

рада и функционисања ових објеката, без сагласности енергетског субјекта.

(2) Рјешење о одобрењу за извођење радова из става 1. овог закона, уз сагласност енергетског субјекта, издаје Регулаторна комисија на захтјев власника или носиоца других права на непокретностима које се налазе испод, изнад или поред ових објеката у року од 30 дана од дана подношења захтјева.

(3) Против рјешења Регулаторне комисије може се покренути управни спор.

XV – НЕОВЛАШЋЕНО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 53.

(1) Забрањено је самоиницијативно прикључивање објекта, уређаја или инсталација на транспортну или дистрибутивну мрежу.

(2) Забрањено је коришћење природног гаса без мјерних уређаја или мимо њих или супротно условима утврђеним правилима рада транспортне, или дистрибутивне мреже или складишта, у погледу поузданог или тачног мјерења преузетог природног гаса.

XVI – НАДЗОР

Члан 54.

(1) Управни надзор над спровођењем одредби овог закона врши министарство надлежно за област енергетике.

(2) Инспекцијски надзор над спровођењем одредби овог закона обавља Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске и друге надлежне инспекције према посебним прописима.

XVII – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.

(1) Новчаном казном од 10.000 КМ до 15.000 КМ казниће се за прекршај правно лице, ако:

а) не обезбиједи тајност комерцијалних, пословних и других података до којих је дошао у обављању послова из своје надлежности, у складу са чланом 6. став 3. и чл. 26, 35. и 39. овог закона,

б) почне да обавља енергетску дјелатност без прибављене дозволе, у складу са чланом 8. став 2. овог закона,

в) прикључи објекте, уређаје и инсталације на транспортни или дистрибутивни систем природног гаса или користи природни гас супротно одредбама члана 53. овог закона,

г) не омогући инспекцијски надзор над гасним постројењима, инсталацијама и уређајима, у складу са чланом 54. став 2. овог закона.

(2) Новчаном казном од 1.000 до 1.500 КМ казниће се за прекршај и одговорно лице у енергетском субјекту.

Члан 56.

(1) Новчаном казном од 2.000 до 7.000 КМ казниће се за прекршај енергетски субјект или правно лице, ако:

- а) не достави потребне податке и документацију, у складу са чланом 6. став 2. овог закона,
- б) не прикључи објекат купца на транспортни, односно дистрибутивни гасни систем, у складу са чланом 46. став 1. овог закона,
- в) не омогући овлашћеним лицима приступ мјерним уређајима,
- г) не омогући приступ енергетским објектима, у складу са чланом 49. став 2. овог закона.

(2) Новчаном казном од 500 до 1.000 КМ казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу.

Члан 57.

Новчаном казном од 200 до 500 КМ казниће се предузетник, односно физичко лице за прекршај, ако:

- а) не омогући овлашћеним лицима приступ мјерним уређајима,
- б) не омогући приступ енергетским објектима, у складу са чланом 49. став 2. овог закона,
- в) поступа супротно одредбама члана 51. ст. 1. и 2. овог закона,
- г) користи природни гас супротно одредби члана 53. став 2. овог закона,
- д) не омогући инспекцијски надзор над гасним инсталацијама, у складу са чланом 54. став 2. овог закона.

XVIII – ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 58.

(1) Влада Републике Српске ће у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона донијети пропис којим се уређује обезбјеђење сигурности снабдијевања и испоруке природног гаса, из члана 42. овог закона.

(2) Влада Републике Српске ће одлуком одредити оператора транспортног система у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 59.

(1) Министар надлежан за област енергетике ће у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донијети сљедеће подзаконске акте:

- а) Правилник о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котловница,
- б) Правилник о техничким нормативима за унутрашње гасне инсталације,
- в) Правилник о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цијеви за радни притисак до четири бара,
- г) Правилник о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до четири бара,
- д) Правилник о техничким условима и нормативима за безбједан транспорт течних и гасовитих угљоводоника магистралним нафтоводима и гасоводима и нафтоводима и гасоводима за међународни транспорт,

- ђ) Правилник о техничким условима и нормативима за пројектовање и изградњу дистрибутивних гасовода од полиетиленских цијеви за радни притисак до четири бара,
 - е) Правилник о техничким нормативима и условима за пројектовање и полагање кућних гасних прикључака за радни притисак до четири бара,
 - ж) Правилник о техничким нормативима и условима за пројектовање, изградњу и употребу унутрашњих гасних инсталација,
 - з) Правилник о техничким нормативима за стабилне инсталације за детекцију експлозивних гасова и паре,
 - и) Правилник о полагању стручног испита за техничко руковођење гасоводним системом и руковање и одржавање гасних уређаја, постројења и инсталација,
 - ј) Правилник о утврђивању испуњавања услова за обављање дјелатности на енергетским постројењима, уређајима и посудама под притиском,
 - к) Правилник за изградњу гасовода од полиетилена за погонски притисак до десет бара,
 - л) Правилник за станице за пуњење возила на природни гас,
 - љ) Правилник о техничким условима и нормативима за одоризацију природног гаса, као и остали прописи који уређују ову област.
- (2) До доношења аката из става 1. овог члана примјењиваће се до сада важећи прописи.

Члан 60.

(1) Регулаторна комисија ће у року до годину дана од ступања на снагу овог закона донијети пропис којим ће утврдити ближе услове за издавање дозволе, поступак издавања дозволе, поступак привременог или трајног одузимања дозволе и садржај регистра о издатим и привремено или трајно одузетим дозволама из члана 14. овог закона.

(2) Регулаторна комисија ће у року до годину дана ступања на снагу овог закона донијети методологије и тарифне системе из члана 4. т. 1. до 3. овог закона

(3) Регулаторна комисија ће у року од три мјесеца од ступања на снагу овог закона ускладити Статут, Правила о раду и унутрашњу организацију сходно одредбама овог закона.

Члан 61.

(1) Сви субјекти који обављају дјелатности у сектору природног гаса, дужни су да се организују и да ускладе своје акте и пословање у складу са одредбама овог закона, у року од шест мјесеци од његовог ступања на снагу.

(2) Сви субјекти који обављају дјелатности у сектору природног гаса дужни су да поднесу захтјев за издавање дозволе за обављање ових дјелатности у року од три мјесеца од дана ступања на снагу прописа Регулаторне комисије, у складу са и чл. 9. и 60. став 1. овог закона.

Члан 62.

(1) Сви оператери транспортних или дистрибутивних мрежа или складишта природног гаса дужни су да приликом подношења захтјева за издавање дозволе припреме и правила рада и да их поднесу Регулаторној комисији на сагласност.

(2) Сваки снабдјевач дужан је да приликом подношења захтјева за издавање дозволе припреми и правила рада и да их поднесе Регулаторној комисији на сагласност.

(3) Сви енергетски субјекти који обављају регулисане дјелатности у сектору природног гаса дужни су да у року од три мјесеца од ступања на снагу методологија из члана 4. тачка а) овог закона и тарифних система из члана 4. тачка в) овог закона донесу цијене за приступ и коришћење система, односно цијене природног гаса које се примјењују за снабдијевање купаца природним гасом.

Члан 63.

Овим законом даје се могућност координације одређених активности у сектору природног гаса са другим ентитетом у БиХ.

Члан 64.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 01-1450/07
Датум: 12. септембар 2007. године

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Мр Игор Радојичић